

MALMÖ HÖGSKOLA

ISSN 1652-7224 ::: Publicerad den 1 oktober 2008

Utskriftsvänlig pdf-fil

Läs mer om idrott, etnicitet och integration på idrottsforum.org

En internationell elitidrottstävling ställer stora krav på de medverkande atleterna. De ingår i ett kollektiv där de måste underkasta sig villkor som dikteras av bland annat tävlingens omfattning och var den äger rum, av kommersiella krafterns krav och medias behov, samt av tävlandets inneboende logik. Det är uppenbart att det i detta finns en dimension av likriktning som går på tvärs mot en annan generell tendens inom idrotten, utvecklingen mot en ökad mångfald. Konflikten illustreras väl i boken *Muslim Women and Sports in the Malay World: The Crossroads of Modernity and Faith* av Wirdati Mohammad Radzi (Silkworm Books), som avrapporterar en studie av muslimska elitidrottare från Sydostasien. Marit Nybelius har läst boken för forumets räkning, och i sin grundliga genomgång av studiens bakgrund och resultat pekar hon på bokens styrkor och svagheter. Medan viss postkolonial aggression präglar bakgrundsteckningen och vissa slutsatser är svagt underbyggda, så finns här en detaljerad och trovärdig problembeskrivning och ett för västerlänningar radikalt omvänt perspektiv på elitidrottarens vardag. För visst är det svårt att genomföra bön fem gånger per dag under hektiska tävlingsdagar, och för kvinnor att tävla i traditionell muslimsk klädedräkt!

Islam och den moderna idrotten

Marit Nybelius

Högskolan Dalarna

Wirdati Mohammad Radzi

Muslim Women and Sports in the Malay World: The Crossroads of Modernity and Faith

76 sidor, hft.

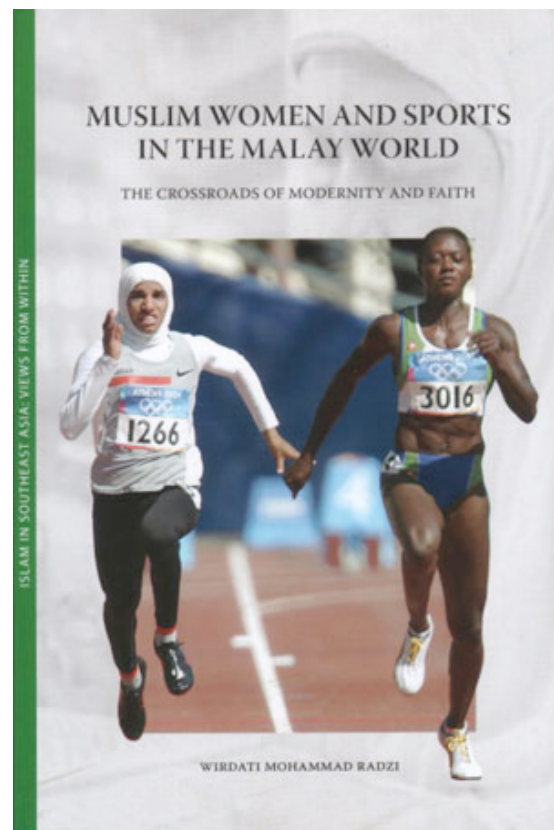
Chiang Mai, Thailand: Silkworm Books
2006

ISBN 978-974-9511-02-2

Är det den så kallade västvärlden som reglerar över den moderna sporten? Ska idrottstävlingar delas upp i tävlingar där män och icke-muslimska kvinnor tävlar och idrottstävlingar där bara muslimska kvinnor tävlar? Ska de organisationer som arbetar med idrottsevenemang vara mer flexibla och underlätta för de olika religionsutövarna att praktisera sina religioner under evenemangen? Det är många frågor som författaren till boken antingen ställer direkt eller som blir belysta genom författarens undersökning och framställningar.

Muslim Women and Sports in the Malay World behandlar främst, men inte enbart, den muslimska kvinnans, i framförallt Sydostasien, förutsättningar för ett aktivt idrottsliv, och, i den aktuella undersökningen som finns med, ett aktivt idrottsliv på internationell nivå. Det står inte någonstans att

författaren Wirdati Mohammad Radzi är praktiserande muslim från Sydostasien, men det är det intrycket man får som läsare. Att detta är intressant i sammanhanget beror på att författaren har relativt starka åsikter om ämnet och om de tidigare koloniala makternas sätt att utöva makt, och hon drar några ganska långtgående slutsatser utan att man som läsare förstår hur hon kom dit. Detta ansåg jag först vara en stor nackdel, eftersom undersökningen,

bakgrunden och framförallt analysen av resultaten därmed inte känns objektiva. Men det kanske är det som är bokens styrka. Att den inte känns helt objektiv är naturligtvis inte bra ur ett vetenskapligt perspektiv, men ur perspektivet att skapa förståelse kan det vara en stor fördel, även om jag kan tänka mig att en del kan bli provocerade av delar av texten.

Undersökningen som boken bygger på är enkät- och djupintervjuundersökningar av elitidrottare som har tävlat internationellt och som är muslimer från Sydostasien. Idrotterna som är aktuella är de olympiska disciplinerna. Majoriteten av de tillfrågade anser att det är väldigt svårt att vara både en praktiserande muslim och tävla på internationell nivå. På de internationella tävlingarna finns det ett program att följa, vilket medför att det är svårt för praktiserande muslimer att genomföra sina böner fem gånger om dagen. Ett annat stort problem är att det sällan finns någon lokal för dem att be på. Ytterligare ett problem är mathållningen, då deras mat ska vara halaltillredd. Det största problemet för kvinnorna är klädseln, eftersom de måste skylla sina kroppar i offentligt ljus. Ett annat problem för kvinnorna är att det finns både kvinnor och män i tävlingarna, publiken och bland arrangörerna.

Hur löser de tillfrågade dessa problem idag? Några av dem skyller sina kroppar så gott det går. Andra menar att det helt enkelt inte går att följa religionens lagar när det gäller kläder och att man är bekymrad över detta ibland, men att de är övertygade om att Allah vet att de är muslimer ändå och att det bara är i dessa sammanhang som de inte följer klädsellagen. De försöker så långt det är möjligt att följa lagen om bönerna, fem gånger om dygnet. Matproblemet löser de på olika sätt. En del äter bara vegetariskt, andra har mat med sig hemifrån och några har med sig en kock som kan laga deras mat. Vad det gäller bönerna försöker de hitta en gemensam plats där de kan genomföra bönerna och följa uppmaningen att be fem gånger om dagen så gott det går.

Detta är naturligtvis problem som inte ska negligeras; dock anser jag att matproblemet inte är ett tema för enbart muslimer. Jag menar då inte att muslimer ska vara nöjda med den maten som finns till förfogande, utan att dagens elitidrottare ofta får räkna med att ha med sig mat hemifrån, ha en egen kock eller lösa maten på andra sätt, eftersom de måste vara säkra på vad de äter och att de har rätt kosthållning, oavsett religion eller tradition. Mathållningsproblemet tillhör en elitidrottares vardag.

Författaren börjar boken med att beskriva Sydostasiens historia och hur den delen blev kolonialisierad och hur detta har påverkat regionen. Hon beskriver sedan den jämställdhet som finns idag i de olika länderna. Här reagerar jag på att författaren verkar anse att ett land har relativt god jämställdhet om landet har lagar mot äktenskaplig våldtäkt och andra sexuellt betingade brott eller våld mot kvinnor. Jag anser inte att det automatiskt betyder att landet är jämställt. Det är bara én dimension av jämställdhet. I den historiska delen framkommer också författarens kritik mot kolonialmakterna. Det är bland annat i dessa stycken som jag anser att bokens svagheter och styrkor ligger. Nämligen att boken tappar i objektivitet, men att det även är en styrka att läsa ett annat perspektiv än det västerländska kristna. Författaren menar att det beror på att den moderna sporten är västerländsk som man inte tar hänsyn till praktiserande muslimers levnadssätt. Det här är en åsikt som ofta dryftas i liknande sammanhang och där det ofta uppstår meningsskiljaktigheter. Ett perspektiv där de praktiserande muslimska samhällena hamnar i en offerposition.

Efter historieavsnittet och hur de olika samhällena ser ut idag utifrån statistiska diagram, så går författaren in på enkäten och djupintervjuerna. Enkäterna redovisas i diagram i boken och djupintervjuerna citeras. I samband med de olika resultaten ger författaren sin analys och syn på svaren. Jag måste dock ifrågasätta några av slutsatserna. Vid ett tillfälle får intervjuobjekten frågan om de anser att det är viktigt att de kommande generationerna får undervisning i islam. Intervjuobjekten kan välja mellan att fullständigt hålla med, hålla med, vara neutral, och att inte hålla med. Majoriteten av de tillfrågade kvinnorna håller fullständigt med om detta, medan bara några få av männen gör det. Författaren antar då att anledningen till att majoriteten av kvinnorna är av denna uppfattning är att frågans natur talar till de moderliga känslorna som är relaterade till den framtida generationen. Det här är en slutsats som behöver mer bakgrund än bara resultatet av en fråga i en enkät, anser jag. Majoriteten av männen håller med (majoriteten av kvinnorna håller med *fullständigt*), men ingen av männen motsätter sig utbildning i islam, medan en av kvinnorna gör det. Ändå kommer författaren fram till den slutsats som redovisas ovan.

Vid ett tillfälle talar, som jag ser det, även författaren emot sig själv. Genom hela boken har det funnits en underliggande åsikt att de internationella arrangörerna ska underlätta för de praktiserande muslimerna, kvinnor som män, så att de:

1. Inte ska behöva gå emot sin religion för att kunna vara med på tävlingarna
2. För att de överhuvudtaget ska kunna vara med på tävlingarna

Det som blir paradoxalt är att i den delen av boken där djupintervjuerna redovisas berättas det om internationella tävlingar där enbart muslimskt praktiserande kvinnor har fått delta. De har dock fått lov att lägga ner dessa tävlingar av olika anledningar. Här kommer författarens paradox. Hon anser nämligen att det är perfekt med sådana tävlingar och att det är djupt tragiskt att de inte finns längre. Eftersom författaren menar att det är svagt av internationella arrangörer att inte ta mer hänsyn till de praktiserande muslimska kvinnorna, blir det då inte lika fel om de

segregerar sig själv och låser ute alla andra? Är segregation rätt i vissa fall, men inte i andra? Är inte segregation ett svaghetstecken i dessa sammanhang oavsett vem som bedriver den?

Jag uppfattar bokens syfte som att man vill påvisa de problem som muslimer har i samband med internationella tävlingar och att författaren önskar att de internationella arrangörerna ska ta hänsyn till detta och underlätta för muslimerna så att de kan praktisera sin religion.

Boken är ett intressant bidrag till diskussionen om idrottares likaberättiganden. Det är även intressant, som jag nämnt tidigare, att läsa ett annat perspektiv än det västerländska kristna, och jag är övertygad om att det kan bidra till förståelse, men förmodligen också provokation. Överhuvudtaget måste kanske den internationella idrotten ta mer hänsyn till de olika kulturerna, religionerna och levnadssätten som finns i världen. Boken är dessutom bra för att starta en diskussion runt problematiken. Svagheterna är bristen på objektivitet och att bakgrunden tar för stor del av boken och att det dras en del slutsatser utan tillräcklig bakgrund.

Boken kan skapa diskussion; personligen vill jag dock hellre se att man belyser ett problem som undersökningen i boken påvisar och att man sedan försöker hitta lösningar på problemen. Nu hänger författaren i alldeles för stor grad upp sig på vad som är orsaken till problemen och varför de har uppstått, vilket oftast bara leder till fler diskussioner, meningsskiljaktigheter om vems fel det är, men inga lösningar.

Boken är lättläst, både på grund av att den bara är på 76 sidor, men även språket och diagrammen är lättlästa. Den rekommenderas om man vill se ett problem ur ett annat perspektiv än det västerländska kristna och för att få en bättre förståelse för andra människor med en annan religion. En varning utfärdas dock till radikala feminister, icke-muslimer med snäv synvinkel och personer med en stark tilltro på kolonialmakterna som kan bli provocerade.

© **Marit Nybelius 2008**

Köp boken från [Bokus.se](#)

Kjøp boken fra [Akademika.no](#)

Køb bogen fra [eLounge.dk](#)

Buy this book from [Amazon.co.uk](#)

Buy this book from [Amazon.com](#)